

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA SISTEM DAVČNIH,
CARINSKIH IN DRUGIH JAVNIH PRIHODKOV

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 10
F: 01 369 66 19
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva ulica 25
SI - 1000 Ljubljana
gp.ukom@gov.si

Številka: 092-213/2013/3
Datum: 21. 12. 2015

Zadeva: Predlagam.vladi.si - Predlog 4790: Nižji davki za kmetije

Spoštovani,

v prilogi vam pošiljamo odgovor Ministrstva za finance na pobudo občana za znižanje davkov na kmetijah.

S spoštovanjem,

mag. Irena Popovič
generalna direktorica

Priloga: Odgovor Ministrstva za finance

Zadeva: Predlagam.vladi.si - Predlog 4790: Nižji davki za kmetije

Z Urada Vlade RS za komuniciranje je bil Ministrstvu za finance v pristojno reševanje preko spletnega portala predlagam.vladi.si poslan predlog št. 4790, s katerim predlagatelj daje pobudo, da se lastnikom kmetij zniža davek od katastrskega dohodka in ne nalaga davka na nepremičnine. Davek od katastrskega dohodka je po mnenju predlagatelja nerealen, davek na nepremičnine pa bi za kmetije pomenil dvojni davek od nepremičnin, kar bi kmetije uničilo. Predlagatelj meni, da bi taka obdavčitev predvsem prizadela male kmetije, ki niti ne vlagajo zahtev za subvencije, preveliko breme pa bi tudi pomenila za velike kmetije, ki so že sedaj zelo obremenjene s krediti, davki, položnicami in prispevki za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje.

Na predlog Ministrstvo za finance podaja naslednje pojasnilo:

Predlog se nanaša na obremenitev kmetij z dohodnino in na bodočo ureditev obdavčitve nepremičnin. Uvodoma pojasnjujemo, da je sodoben in v večini držav uveljavljen davčni sistem praviloma sestavljen iz treh davčnih oblik: davka na dohodek ali dobiček, davka na promet in davka na premoženje. S tem se davčna obveznost porazdeli na različne vrste davčne osnove in zagotovi, da vse oblike aktivnosti oziroma statusov zavezancev prispevajo del davčnega prihodka. Davki so splošni prihodek državnega ali občinskih proračunov, namenjeni zagotavljanju javnih dobrin (izobraževanje, varovanje, izgradnja javne infrastrukture, kultura, varovanje okolja itd.), ki so vsem državljanom dane na razpolago pod enakimi pogoji.

Konkretno predlagatelj najprej podaja mnenje, da je obdavčitev dohodkov kmetij previsoka in bi vsaka dodatna obdavčitev pomenila njihovo uničenje. Vezano na to tezo je treba pojasniti, da se danes dohodek kmetij iz kmetijske in gozdarske dejavnosti načeloma ocenjuje pavšalno preko katastrskega dohodka. Tega določajo predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki katastrski dohodek ocenijo kot možni letni tržni dohodek ob upoštevanju podatkov, ki se za kmetijska in gozdna zemljišča vodijo v zemljiškem katastru (vrste rabe in proizvodna sposobnost - bonitetne točke), statistične podatke o povprečni pridelavi glede na vrsto rabe zemljišča ter oceno povprečnih stroškov, izdelano na podlagi kalkulacij kmetijske svetovalne službe. Katastrski dohodek je torej ocena povprečnega dohodka, ki bi ga bilo mogoče realizirati na kmetijskih in gozdnih zemljiščih v Sloveniji. Katastrski dohodek se kot pavšalna osnova za določitev dohodka oziroma davčne osnove za odmero dohodnine od dohodkov kmetijske in gozdarske dejavnosti, za katero ni potrebno voditi knjigovodstva (Zakon o dohodnini tako dejavnost imenuje »osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost«) pripisuje uporabnikom kmetijskih in gozdnih zemljišč in preko tega obdavčuje dohodek iz te dejavnosti.

Strinjamo se s predlagateljem, da je katastrski dohodek nerealen. Predvsem izkazuje neko povprečno raven dohodka, ki je seveda za konkretne kmetije lahko previsoka, lahko pa tudi prenizka. Na splošno velja pravilo, da je pavšalno ocenjen povprečni dohodek praviloma previsok za male nespecializirane in netržne kmetije, za večje tržno usmerjene kmetije pa je praviloma tako ocenjen dohodek prenizek. Zato ni primerno take rešitve uporabljati za vse vrste zavezancev. Katastrski dohodek je pavšalni način ocenjevanja dohodka, ki ga je primerno uporabiti za majhne obsege dejavnosti, za katere bi ugotavljanje dohodka na podlagi knjigovodskih evidenc res predstavljalo nesorazmerno administrativno breme. Vsekakor pa bi moral tudi za kmetijsko tržno usmerjeno dejavnost biti glavni način ugotavljanja dohodka tak kot za vse druge dejavnosti, torej na podlagi dejanskih dokazil. V letih 2014 in 2015 se je zato večjim kmetijam (z več kot 7.500 evri pavšalnega dohodka) nalagalo obveznost ugotavljanja dohodka na podlagi knjigovodstva, vendar se je ta z letom 2016 ukinila. Po zdaj veljavnih predpisih se ponovno vsem kmetijam, ne glede na velikost, dohodek za namene dohodnine (pa tudi druge javne dajatve, obveznosti in pravice) določa na podlagi katastrskega dohodka.

Nadalje je treba pojasniti, da je katastrski dohodek, glede na realno raven povprečnega dohodka iz kmetijske in gozdarske dejavnosti v Sloveniji, na podlagi interesno oblikovanih kalkulacij iz leta 2013, ki so precenile stroške in ponekod podcenile prihodke, bistveno podcenjen in znaša le okoli 20 % dohodka, ki ga dejansko dosegajo kmetije v Sloveniji. Zato se ni mogoče strinjati s predlagateljem, da je katastrski dohodek preveliko breme, predvsem pa to ni preveliko breme za večje kmetije. Danes znaša na primer katastrski dohodek na hektar obdelovalnega zemljišča (sicer različno po regijah in odvisno od kvalitete zemljišča) od 40 pa do okoli 100 evrov. Ta znesek seveda predstavlja davčno osnovo, ki se všteva v letno davčno osnovo, kar pomeni, da bi od hektarja njive z na primer 70 evri katastrskega dohodka (kar je ocena dohodka za kvalitetno njivo) ob povprečni efektivni stopnji dohodnine dohodnina (torej davek od dohodka) znašala okoli 15 evrov na leto. Poleg tega Zakon o dohodnini iz odmere dohodnine izključuje vse kmetije, katerih pavšalno ocenjen dohodek na leto je nižji od 200 evrov. Na podlagi te rešitve so vse majhne samooskrbne kmetije, posebej take, ki ne uveljavljajo subvencij, izključene iz te obdavčitve.

Glavni davčni načeli sta pravičnost in enakopravnost, kar v primeru dohodnine pomeni enako obravnavo zavezancev v primerljivem položaju. Glede na zgoraj navedeno lahko ugotovimo, da danes kmetije praviloma ne izkazujejo realnega dohodka in zato v povprečju prispevajo precej manj obveznosti kot drugi zavezanci s podobnimi dohodki. Seveda pa je za nekatere kmetije tudi sedaj določena višina katastrskega dohodka lahko previsoka. Skladno s predpisi o dohodnini se lahko vsaka kmetija prostovoljno odloči, da bo dohodek ugotavljala na podlagi vodenja knjig. V takem primeru ima možnost izkazovati dejanske prihodke lahko pa tudi dejanske stroške in v primeru, da ti presegajo prihodke, tudi izkazati izgubo. V takem primeru se dohodnina sploh ne plača.

Trenutna ureditev obdavčitve dohodkov fizičnih oseb iz kmetijske in gozdarske dejavnosti je torej urejena na način, ki tej dejavnosti podeljuje dodatne ugodnosti, ki jih druge dejavnosti niso deležne. Zato se ni mogoče strinjati z mnenjem predlagatelja (ki mu zanimivo pritrjuje več kot polovica odzivov), da je obdavčitev kmetijske in gozdarske dejavnosti že preveč obremenilna.

Prav tako ni mogoče pritrčiti tezi predlagatelja, da bi z uvedbo davka na nepremičnine kmetije plačevale dvojni davek od nepremičnin.

Dohodnina od katastrskega dohodka namreč ni davek od nepremičnine ampak davek na dohodek. V primeru dohodnine je davčna osnova dohodek, zavezanec pa je oseba, ki dohodek dosega. V primeru dohodnine od katastrskega dohodka se torej kot zavezanca določi osebo, ki zemljišča dejansko uporablja in ne lastnika.

Davek na nepremičnine pa je v bistvu davek na premoženje. Zavezanec za ta davek je praviloma lastnik, davčna osnova pa vrednost (in ne dohodek) premoženja. Davek na nepremičnine bo v Sloveniji nadomestil druge oblike obdavčitve premoženja (in sicer davek od premoženja po Zakonu o davkih občanov, nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč (po Zakonu o stavbnih zemljiščih in Zakonu o graditvi objektov ter pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest po Zakonu o gozdovih). Tudi kmetije danes že plačujejo del teh dajatev, od zemljišč pa so danes že obremenjena gozdna zemljišča. Glede bodočega davka, ki bo, kot rečeno, nadomestil zdajšnje dajatve, še ni usklajenih izhodišč, vendar bi vezano na ta davek prav tako morali zasledovati princip enakopravne obravnave in v obdavčitev načeloma vključiti vse nepremičnine, torej tudi vse vrste zemljišč. Davek bo namreč prihodek občin in torej namenjen zagotavljanju javnih storitev (v najširšem pomenu besede), od katerih imajo načeloma korist vse nepremičnine. Je pa že usklajeno izhodišče, da naj obremenitev z davkom za nepremičnine ne bi preseгла sedanje ravni obdavčitve, oziroma za novo obdavčene nepremičnine višina davčnega bremena ne bi preseгла meje ekonomsko vzdržne obremenitve.

Bistveno za vse vrste davkov je, da se določajo glede na ekonomsko moč zavezanca oziroma predmeta obdavčitve in enako za vse zavezance v primerljivem položaju. Kmetije in kmetje pri tem ne

morejo in ne smejo biti izjema, saj smo vsi državljani Slovenije enako odgovorni za svojo državo in moramo za njeno delovanje (v javno korist) vsi prispevati v skladu s svojimi zmožnostmi. V vsakem primeru pa imajo zavezanci, ki tudi tako določene davčna obveznosti ne zmorejo možnost uveljaviti pravico do odloga, obročnega plačila ali celo do odpisa obveznosti.

Pri vsem tem v pobudi ni mogoče prezreti nespoštljivega odnosa predlagatelja do drugih poklicev, do mestnega okolja in tudi do države. Vsako delo, pa naj bo delo z rokami, na zemlji ali v tovarni, ali pa miselno delo, katerega rezultatov ni mogoče enostavno izmeriti v kilogramih in litrih, je pomembno in, tudi preko davčnega sistema, prispeva k blaginji vseh državljanov. Prav zato je treba pri obdavčitvi, pa najsi bo to dohodka, prometa ali premoženja, zagotoviti temeljno pravičnost, ki bi jo morali podpirati vsi državljani.

